

Ny lærebok i psykiatri

ANMELDELSE AV OLA NORDVISTE

Ulrik Malt, Nils Retterstøl og Alv Dahl har utgitt en fullstendig ny versjon av sin lærebok i psykiatri. Den første utgaven ble utgitt i 1994 og var en videreføring av psykiatribøkene til Retterstøl og Eitinger fra 70-tallet. Boka dekker pensum i voksenpsykiatri og rettspsykiatri for medisinstudenter. Den tilbyr en omfattende ajourføring i faget for allmennleger og presenteres som en grunnbok for leger og psykologer i spesialistutdannelse. Den er også ment å være til nytte for andre profesjoner i det tverrfaglige psykiatriske samarbeidet, men dekker ikke barnpsykiatri.

Boka starter med grunnleggende teori for psykiatriens forståelsesmodeller og har egne kapitler om kunnskapsbasert psykiatri, undersøkelsesmetodikk og biologisk psykiatri inklusive nevropsykiatrisk diagnostikk.

Boka har 17 kapitler om ulike psykiatriske lidelser. De er der; de selvsagte kapitler om schizofreni, akutte og forbigående (reaktive) psykoser, angstlidelser og psykosomatiske lidelser, men det finnes også kapitler om krisereaksjoner/posttraumatisk stresslidelse, spiseforstyrrelser, alkohol-/stoffmisbruk og selvmordsforsøk. Det er egne kapitler om nyere psykofarmakologiske og ikke-farmakologiske behandlingsformer. Boka avsluttes med et eget kapittel om behandling av akutte psykiatriske tilstander.

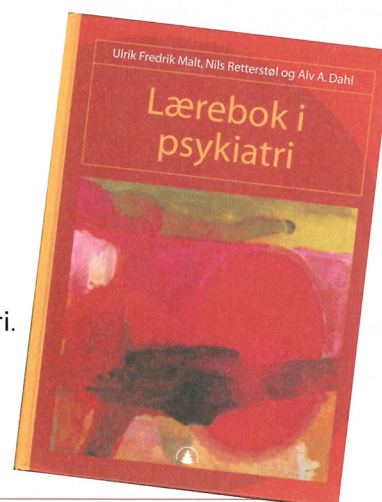
Det er en murstein av en bok på 950 sider. Jeg må innrømme at jeg ikke har lest alt, men jeg har hatt den liggende på pulten min gjennom et par måneder og slått opp på små og store temaer ved behov. Jeg vil gi noen eksempler på hva har jeg funnet:

- **ADHD.** Her finner jeg en meget oversiktlig gjennomgang på litt over to sider. Deler av dette er vist som eksempel sammen med kasuistikken om ADHD på side 12–15 i dette nummer av Utposten.
- **Vurdering av selvmordsfare.** Dette teamet er gjenstand for en oversiktlig og praktisk gjennomgang over fire sider inklusive en nyttig tabell/sjekkliste for vurdering i praksis.
- **Personlighetsforstyrrelser.** Dette vanskelige kapitlet på 26 sider begynner – som andre kapitler om kliniske problemstillinger – med tre typiske kasi. De setter en godt på sporet av hva kapitlet dreier seg om og skjerper den faglige appetitten. En får lyst til å vite hva en kan gjøre for og hvordan det går med disse pasientene! Kapitlet går en fornuftig og ganske god runde innom *personlighetsforskning* før forstyrrelsene beskrives. Behandling av person-

Ulrik Fredrik Malt, Nils Retterstøl og Alv A Dahl.
Lærebok i psykiatri.

950 sider. Oslo:
Gyldendal forlag, 2003.

Pris NOK 745.
ISBN 82-05-28070-3.

lighetsforstyrrelser kunne kanskje vært noe fyldigere presentert, ikke minst gjelder det de gode norske terapiopplegg for denne lidelsen. Nettverk av dagavdelinger for personlighetspsykiatri. Forfatterne har imidlertid tatt med et praktisk avsnitt om *støttebehandling av personlighetsforstyrrelser hos allmennpraktiker*. De mange, litt diffuse skoler både hva personlighetsforskning, personlighetsforstyrrelser og internasjonal klassifikasjon flyter litt i hop for meg i kapitlet, som likevel gir en god innføring i en vanskelig del av psykiatrien. På bakgrunn av det en har lært i kapitlet får vi i dets siste avsnitt vite hva som ble gjort og hvordan det gikk med de tre pasientene som ble referert i innledningen. Et godt pedagogisk grep!

- **Borderline-begrepet** er behandlet i kapitlet om personlighetsforstyrrelser. De fire bruksmåter for begrepet blir meget godt forklart i sammenheng med hverandre.
- **Enkel «krisepsykiatri».** Kapitlet om krisereaksjoner inneholder gode veiledninger for hjelp til personer i krise og det beskriver behandlingsintervensjoner ved normal og patologisk sorg og traumatisk død. Dette er et matnyttig oppslagssted for de mange små kriseintervensjoner i hverdags-Norge.
- **Kognitiv teori** er godt og kort presentert over to sider, men jeg finner ingen oversiktlig beskrivelse av *kognitive funksjoner*.
- Jeg finner heller ingen informasjon om *selvskading*.

Bokas solide inntrykk svekkes litt av elementære skrivefeil («...èn bestemt av de elve personlighetsforstyrrelsene...»). Bokas stikkordliste er fyldig, men skjemmes av både feil og utelatelser. Jeg savner også understrekning av sted for hovedomtale av stikkordene der ordet har mange referanser. Boka preges ellers av god orden og en tiltalende lay-out med hovedopplysninger i rammer og med praktiske sjekklistor.

Alt i alt er mitt førsteinntrykk av boka at den er et godt oppdatert, bredt anlagt og svært nyttig hjelpemiddel for alle som vil lære eller oppdatere sin kunnskap om grunnleggende psykiatri. Jeg tror at alle leger, og særlig allmennleger, vil like den enten de har et nært eller fjernt forhold til psykiatrien.